

פרוטוקול משיבת ועדת הכלכלה של מרכז המועצות האזוריות בזום מיום 15.9.20

בהשתתפות:-שמעון קרן צבי אלי ברכה, אלון מררי, אלון היימן, לימור ברק, דורית ברק, יוחאי כרמל, דוד גמליאל, דוד יפרח, איציק אשכנזי, הדסה אלמוג ורון שני.

נושאי הדיון:- מדד איתנות פיננסית, הצגת עמדת מרכז המועצות מול עמדת משרד הפנים. (רצ"ב מסמך משרד הפנים ועמדת מרכז המועצות שהוכנה ע"י רון שני).

משרד הפנים הכין מדד איתנות פיננסית שאמור לשמש לדבריו את הועדות הגאוגרפיות בלבד.

להלן ההערות המרכזיות של מרכז המועצות שהוצגו לנציגי משרד הפנים וליועצים הכלכליים שנבחרו מטעם המשרד ללוות את ועדות הגבולות בייעוץ מקצועי והכינו את המדד.

1. **מדד שמודד רק את צד ההכנסות**

המטרה הייתה להראות שלמעשה מאחורי כל פרמטר במדד מיוצגת מדיניות של המשרד. מאחר שהמדד מודד רק הכנסות, ההנחה הסמויה הנה שהוצאות של כל הרשויות דומות, הנחה שאינה נכונה, מאחר שהוצאות במועצות האזוריות גבוהות יותר.

2. **מענק האיזון**

אופן בניית מדד האיתנות לא מאפשרת לו להיות חלק ממודל האיזון, דבר שנדרש בזמנו ע"י השילטון המקומי בכדי להוריד את משקל המדד החברתי-כלכלי במודל האיזון. מענק האיזון חייב להיות חלק מצד ההכנסה. מענק האיזון ניתן לרשויות שלא יכולות לאזן את עצמן. במידה ומתעלמים בצד ההכנסה ממענק האיזון, זו אמירה שאיזון הרשויות המקומיות אמור להיווצר ע"י ההכנסות העצמיות בלבד ובחתיך כלל הרשויות.

3. **מדד נפרד למועצות האזוריות ויצירת מקדם תאום**

מאחר שקשה מאוד לכמת את ההוצאות ברשויות המקומיות דרשנו להכין שני מדדים נפרדים: אחד למועצות האזוריות ושני לעיריות ומועצות מקומיות, בבחינת יצירת שני סרגלי השוואה ומקדם תיאום ביניהם, בדיוק כפי שמודל האיזון מוגדר כיום. גם הוועדה בראשות פרופ' מומי דהן לא הצליחה לכמת את צד ההוצאה, וזו אחת הסיבות מדוע היא לא הגישה מסקנות.

4. **הצגת הבדלים במאקרו בין עיריות ומועצות מקומיות למועצות האזוריות**

הבחינה נעשתה בשני אופנים: הצגת **ממוצע משוקלל** בגודל אוכלוסייה, לעומת **ממוצע רגיל** לתושב. הפער בין שני הממוצעים מאוד קרוב, היחס בין מועצות אזוריות לרשויות המקומיות האחרות מאוד דומה. הפער הגדול הנו בנושא אחד:- ארנונה על נכסים שאינם למגורים. הממוצע הרגיל גבוה יותר. השוואה זו מחזקת את סרגל השוואה במודל האיזון.

כאשר עושים השוואה בין מועצה אזורית לרשות מקומית אחרת עם אותו מספר תושבים ואותו דירוג סוציו-אקונומי בתחשיב מענק האיזון, קיים טווח של יחסים -1.6. 1.9. מודל מענק האיזון מייצר למעשה סרגל השוואה.

מודל האיזון מחולק בפועל ל-2 סרגלים. למועצות האזוריות ישנם פרמטרים ומקדמים אחרים המציבים את המועצות האזוריות על סרגל אחר. זה מחזק את עמדותינו לדרישה ל-2 סרגלים נפרדים במדד האיתנות.

5. שינוי מדיניות ממשלה-הכלכלה המקומית

רשות מוניציפלית חייבת לתת שירותים תוך הקפדה על איזון תקציבי. הרכב הכנסות הרשויות המקומיות - גביית מיסים - ארנונה. - דמי השתתפות (אגרות) - העברות ממשלה - ייעודיות ומענק איזון. מענק האיזון מהווה 7.7% מסך ההכנסות. הכנסות מארנונה למגורים לא מכסות אפילו את השירותים המקומיים. **מסקנה: נדרשים מענקי ממשלה. זו חובה, מאחר שהכנסות הרשויות המקומיות לא מספיקות לכסות את השירותים הניתנים, לכן יש לקחת את המענק כחלק מההכנסות.**

6. מודל חלוקת הכנסות וועדות גיאוגרפיות

משרד הפנים מסר שלמעשה לכל וועדה גיאוגרפית ישנו מודל אחר. טענת משרד הפנים שמדד האיתנות הפיננסית ישמש רק את ועדות הגבולות, לא תיושם בפועל בשטח. ברגע שמדד מתפרסם כל משרד ממשלתי יכול להחליט להשתמש בו, ולדוגמה השימוש במדד החברתי-כלכלי המודד את התושבים לתקצוב הרשויות.

7. הצעות לשיפור מדד האיתנות הפיננסית:-

- 7.1 יש לקחת בצד ההכנסות גם את מענק האיזון.
- 7.2 דרוג הרשויות המקומיות מקבלות המענק לא מראה מצב אמיתי מאחר והן מפוצות על הפער במענק האיזון.
- 7.3 דרישה ל-2 סרגלים נפרדים, תוך בחינת מקדם תיאום בין הסרגלים.

סוכם:- יש לפנות למשרד הפנים על מנת לקבוע ישיבה נוספת לקידום התהליך.

נושאים לטיפול וועדת הכלכלה לשנת התקציב 2021:

1. מדד איתנות פיננסית עבור וועדות גבולות.
2. ירידה בהכנסות ארנונה ממגורים בעקבות מצב כלכלי.
3. בחינת מעמד ארנונת הרשויות המקומיות החברות באשכולות והמשך הטיפול בצו הארנונה אחיד בצוות משרד הפנים.

שנה טובה לכולם

רשמה: הדסה אלמוג